

Presentació

JOSEP M. ROMERO BARÓ*

Tinc l'honor i el plaer de presentar aquesta miscel·lània amb motiu del centenari del naixement de Jaume Bofill i Bofill, que fou catedràtic de metafísica a la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona i mestre dels qui, al seu torn, han estat també els meus mestres.

Com a professor d'aquesta disciplina a la mateixa Facultat, em sento en certa manera deutor del seu mestratge metafísic perquè, al meu entendre, l'ensenyament és sempre una tradició (*traditio*), és a dir, un lliurament, transmissió o donació de continguts que vénen d'antic i que passen d'unes generacions a unes altres amb la voluntat que siguin útils per a tots. En aquest sentit, entenc que Bofill va ser fidel a una antiga tradició que recull —principalment— les aportacions d'Aristòtil, sant Agustí i sant Tomàs d'Aquino pel que fa a la comprensió del món, de l'home i de Déu, tres dels grans problemes que ha d'intentar explicar tota metafísica entesa com a teoria última (i primera) d'aquestes realitats, a la recerca d'una visió conjunta o cosmovisió del tot existent. Voldria centrar-me ara, molt breument, en l'actualitat d'aquesta tradició i, per tant, en l'actualitat de l'obra de Jaume Bofill.

És un fet que en cada generació universitària es troben grups —més o menys nombrosos— de joves delerosos de bastir amb rigor i honestedat intel·lectual un sistema filosòfic propi, en què les referides tres qüestions (i les respostes corresponents) ocupin el primer

* Professor de filosofia de la Universitat de Barcelona.

lloc de la seva vida teòrica i que il·luminin la seva vida pràctica. Els autors abans referits, tan ben estudiats per Jaume Bofill com és sabut, faciliten en gran manera aquesta labor constructiva i proporcionen molts dels materials necessaris per a aquesta construcció. Perquè, no cal dir-ho, la clau d'una tradició rau tant en el contingut que es transmet com en la utilització o assimilació que en fan els qui la reben. A parer meu, aquest seria el vessant viu o actual d'una tradició, ja que cada generació l'ha de fer seva —assimilant-la i digerint-la— si realment se n'ha de nodrir. Aquesta tradició es converteix així en un vertader nodriment intel·lectual i espiritual.

Però, a més, és inevitable que, davant d'aquesta tradició milenària, els components de cada generació deixin de banda uns continguts per aprofitar-ne uns altres, seguint els seus gustos i preferències. És clar que triaran, seleccionaran, rebutjaran, descobriran..., però la seva recerca estarà sempre orientada en una direcció precisa i en un entorn ben delimitat, gràcies al mestre que ensenya (mos-tra) el lloc precís on es troben les preguntes que els preocupen i les respostes que els poden ser útils. No hauria d'estranyar-nos, doncs, que en aquesta recerca desinteressada per la veritat puguin conviure interessos molt diversos entre els diferents seguidors del mateix magisteri, ni ens hauria d'estranyar tampoc descobrir aquí —per posar un exemple molt significatiu d'aquest magisteri— una profunda unitat de pensament (no dualitat) entre sant Tomàs d'Aquino i sant Agustí pel que fa a la bondat de la creació sencera, ja que més enllà de la diversitat aparent de les coses, la cosmovisió que inclou Déu, l'home i el món esdevé de cop unificada per la solidesa del bé com a transcendental i com a fonament del ser.

Per tant, el magisteri de Jaume Bofill no es limita a l'aprofundiment de la referida tradició ni a la filosofia en general, sinó que arriba a la pedagogia, a la literatura, a la política..., i així ho palesen les col·laboracions aquí recollides.

Per concloure aquesta presentació, voldria agrair a la Fundació Jaume Bofill, al Departament de Filosofia Teòrica i Pràctica i a la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona el suport que des del començament van donar a la iniciativa d'aquesta publicació, gràcies al qual l'han feta possible.